

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3226/2023
10.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Жељка Шкорића и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милица Чворовић, адвокат из ..., против туженог „БАЊА КОМЕРЦ БЕКАМЕНТ“ д.о.о. Аранђеловац, чији је пуномоћник Оливер Глишић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1494/23 од 07.04.2023. године, у седници одржаној 10.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1494/23 од 07.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 173/18 од 21.12.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе по поднеску тужиоца од 25.07.2022. године. Ставом другим изреке, поништено је решење туженог број .. од 16.04.2018. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .. од 18.01.2018. године и обавезан је тужени да тужиоцу уместо враћања на рад исплати на име накнаде штете износ од 360.501,72 динара, а одбијен је као неоснован део тужбеног захтева од досуђених 360.501,72 динара до тражених 1.802.508,60 динара, односно за износ од 1.442.006,88 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене зараде, за период од 26.04.2018. године до 14.08.2018. године, исплати појединачно опредељене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од означених датума доспелости до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да у име и за рачун тужиоца обрачуна и уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање надлежном РФ ПИО, како је ближе одређено у овом ставу изреке. Ставом петим изреке, одбачена је тужба у делу да се обавезе тужени да на појединачне износе из става другог изреке пресуде, обрачуна, обустави и уплати порез на зараду у смислу

члана 99. став 1. тачка 1) Закона о порезу на доходак грађана на прописане рачуне Пореске управе. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 238.800,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1494/23 од 07.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђено решење садржано у ставу првом изреке првостепене пресуде. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става другог, ставу трећем и четвртм изреке, па је одбијен тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог број .. од 16.04.2018. године, којим је тужиоцу отказан Уговор о раду број .. од 18.01.2018. године и да се обавезе тужени да тужиоцу накнади штету уместо враћања на рад у укупном износу од 360.501,72 динара, као и тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу накнади штету у висини изгубљене зараде, за период од 26.04.2018. године до 14.08.2018. године, са законском затезном каматом и тужбени захтев да се обавезе тужени да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање на износе изгубљене зараде. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка у ставу шестом изреке првостепене пресуде, па је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 227.150,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности до исплате, а одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 238.800,00 динара. Ставом четвртм изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 111.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања пред другостепеним судом.

Тужени је поднео одговор на ревизију, а трошкове састава тог одговора је тражио.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 - други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код туженог на неодређено време ради обављања послова ...-менаџера по основу Уговора о раду од 18.01.2018. године, са уговореним пробним радом у трајању од шест месеци који се завршава дана 17.07.2018. године. Одлуком о изменама Правилника о организацији и систематизацији послова туженог од 04.04.2018. године, укинута су

послови директора службе маркетинга, а систематизовани су послови координатор маркетинга и рангирање пословних партнера, за које је предвиђен услов мастер-менаџер Економског факултета или ФОН-а уз две године радног искуства у струци. Укинути су и послови ...-менаџера у Служби маркетинга туженог, док су послови графичког дизајнера организационо припојени комерцијалном сектору. Наведена одлука је објављена истог дана на огласној табли туженог. Оспореним решењем од 16.04.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом, услед економских и организационих промена код туженог. Према разлозима образложења тог решења, наведеним Правилником од 04.04.2018. године су укинути послови ...-менаџера у Сектору маркетинга из економских разлога (рационализације трошкова и реорганизације послова у тој служби) и констатовано је да се тужиоцу не може обезбедити ниједно право из чл. 154. и 155. Закона о раду, односно други одговарајући посао сходно његовој стручној спреми, као ни посао у нижем степену стручне спреме у његовом занимању, нити могућност доквалификације и преквалификације. Тужбени захтев у делу за накнаду штете на име изгубљене зараде тужилац је определио према налазу судског вештака економско-финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је оспорено решење о отказу уговора о раду тужиоцу незаконито, јер приликом његовог доношења тужени није извршио претходно оцењивање извршилаца у Служби маркетинга, према претходно утврђеним критеријумима, као ни упоређивање више радника који су испуњавали услове за новосистематизовано радно место координатора, међу којима је и тужилац, а у оспореном решењу су изостали разлози због којих је на наведено новосистематизовано радно место премештена друга запослена ББ, која је била директор Службе маркетинга.

По становишту другостепеног суда, наведени закључак првостепеног суда заснован је на погрешној примени материјалног права. Ово стога што је у тренутку доношења оспореног решења укинута радно место на које је тужилац био распоређен и престала је потреба за његовим радом, па је послодавац овлашћен да запосленог са другог радног места које је такође укинута, распореди на ново систематизовано или друго преостало радно место. У тој ситуацији оспорено решење о отказу уговора о раду не мора да садржи разлоге због чега је предност дата другом запосленом у односу на тужиоца, јер разлог престанка потребе за тужиочевим радом није било смањење броја извршилаца на истом радном месту са којег је други запослени распоређен на ново систематизовано радно место. Следом тога, тужиоцу не припада накнада штете уместо враћања на рад, нити накнада штете у виду изгубљене зараде са припадајућим доприносима за пензијско и инвалидско осигурање.

По оцени Врховног суда, побијана пресуда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, ... 75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд применио материјално право, када је одбио тужбени захтев тужиоца. За своју одлуку другостепени суд је дао разлоге које у потпуности прихвата и Врховни суд.

Наиме, и по становишту овог суда, у конкретном случају је постојао основ за примену отказног разлога прописаног чланом 179. став 5. тачка 1) Закона о раду, јер је радно место на којем је тужилац био распоређен укинато. У тој ситуацији, када је радно место укинато, тужени није био у обавези да примени критеријуме за утврђивање вишка запослених, јер је примена критеријума обавезна само у ситуацији смањења броја извршилаца на истом радном месту, што овде није случај. Чињеница да је на ново систематизовано радно место координатора премештена друга запослена је без утицаја, због тога што је аутономно право послодавца да самостално, према својим потребама, у циљу рационализације и уштеде и у складу са својом пословном политиком, одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање послова, па суд не може да цени њихову целисходност и оправданост. Следом тога, поступак отказа по наведеном основу у конкретном случају је спроведен у свему у складу са законом, а последично је неоснован и захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад и због изгубљене зараде у утуженом периоду, као и за уплату доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање.

Имајући у виду све изложено, Врховни суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, а одговор на ревизију не представља радњу која је била потребна за вођење овог поступка, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка, на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**